

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Többszörli hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A gazdák baja.

Sok bajuk van a gazdáknak. Kis gazdának, nagy gazdának egyaránt.

És ez a baj: a *magyarság* baja.

A kié a föld: azé az ország.

A föld pedig, mintha mostoha lett volna az ő legédesebb és legtermészetesebb fiaihoz.

Ha ad is a vámon, elveszi a réven.

Az időjárás viszontagságaitól kezdve a gabonauzsoráig és a börze manőverek gyalázatoságáig mennyi mindenféle sok ellensége van ma a gazdának!

Ma már eselédet, napszámost alig kap. Ha kap: fizetett ellensége.

A pálinka testileg, a szociálistikus örültségek mérge lelkileg teszi tönkre a munkásnépet, a melylyel mindig több és több baja van a gazdálkodó embernek.

Az árak majdnem állandóan nyomottak, az adó és egyéb teher mindig nagyobb, úgy hogy nagyon sok középosztálybeli úri embertől lehet hallani a fájdalmas meggyőződés rezignált szavait: „Magyar embernek ma már nem érdemes gazdálkodni“.

A reménytelen lemondásnak ez a hangja természetesen tulzott és jogtalan, de azért nem minden ok- és alap nélkül való.

Ime nagy Magyarországon alapjában véve mindenki és minden intézmény a *földből él*. A földnek a termése hozza meg az államfentartás eszközeit; ez tömi teli az adóhivatalok pénztárait, innét kapja tehát a tisztviselő a fizetését; ez táplálja az ipart és a kereskedelmet.

Minden szerves életnek a gyökere az anyaföldből szívja az erőt és táplálékot.

És az a csudálatos és elszomorító éppen, hogy ennek a földnek közvetlen birtokosai, a kik azzal bánnak, azt mivelik és termését learatják,

azok mennek tönkre apránként szemeink előtt egymásután.

Pedig ha ezek elpusztulnak, *elpusztul Magyarország is!*

Ismételjük többször és többször: Akié a föld, azé az ország!

Hát az édes anyaföld bűnös-e ebben a nagy romladozásban, ami itt a szemünk előtt megy végbe, szívünk fájdalmára, feltartóztatlanul.

Nem. A gazdák önmaguk, a viszonyok és a társadalom, meg a hivatalos közélet irányzata együttvéve okai a bajnak.

Mert a föld évről-évre meghozza a maga termését, hol többet, hol kevesebbet. Aki ezt a termést megveszi és újból eladja: az boldogul, az fel is gazdagszik belőle, csak éppen a közvetlen termelő pusztul el mellette.

Ez az a mi gondolkozóba kell, hogy ejtsen mindenkit.

Az ipar, a kereskedelem igaz, hogy szintén csak tengődik, de nagy kedvezményekben és előnyökben részesül törvényben gyökerező intézkedések által, holott a földbirtok a más fajta termelési ágakhoz képest aránytalanul nagy terhekkel van megróva. Az adózás legmagasabb fokának alapjául ez szolgál, befektetési költségei ennek legnagyobbak, hitele ennek legdrágább és kedvezménye semmi.

A földbirtokos osztály igényei, kedvtelése, életmódjának sok tekintetben felesleges és pénznyelő hiábavalóságai pedig ma is ugyanazok, a mik évtizedekkel ezelőtt voltak.

Ilyen szomorú tapasztalatok mellett tehát csak üdvözölni lehet a társadalomban és közéletben mindnagyobb erővel megindult ama mozgalmakat, melyek a földbirtokos osztály megerősítését célozzák, az által, hogy a gazdálkodás gyakorlati irányába üzleti szellemet, takarékoságot és reális életelveket akarnak bevinni, más-

felől pedig az ipari és kereskedelmi célokkal az őstermelés érdekeit összhangzásba hozni iparkodnak.

Ha e mozgalmaknak a kölcsönös megértés és békés megegyezés útján, vagy pedig esetleg talán a különböző eszméknek bizonyos ideig tartó harcra és küzdelme árán meg lesz a maguk eredményük, ha a mai társadalom helyes irányban átalakul, akkor a gazdák általánosan érezhető bajai megszűnnek és a magyarság zóme, az országfentartó elem legnemzetiebb része: a földbirtokos osztály végveszedelme teljesen megszűnik s a pusztulás helyébe új virágzó és gyümölcsöző tenyészet fejlődése kerül.

Ezzel a magyarság fennmaradásának kérdése is eldőlt, még pedig kedvező irányban.

A kié a föld: azé az ország. Legyen ez mindig az érzésben, szívben, szellemben és tettekben teljesen magyar, vagy magyarrá lett családok apáról-fiúra átszálló tulajdona hosszú nemzedékeken keresztül!

Beszéljünk magyarul!

„Nyelvében él a nemzet!“ oly ideális, oly magasatos kifejezés, hogy minden magyar hazafi imádságába foglalhatná. De sajnos, hogy ez csak a költő által írott malaszt, s társadalmi életünkben, érintkezésünkben nem így van. A nagy haladás, a magas európai műveltség megtiltja nekünk nemcsak az előkelő szalonokban, de még a közéletben is magyarul beszélni. A helyett, hogy magyarosodnánk, csak nézzünk széjjel és szomoruan kell tapasztalunk, hogy lépten-nyomon germanisáulnak.

Nem említve a fővárost, — hol a henger-kalapos keztyűs ur, ha tüntetni akar, idegen nyelven társalog, a kereskedővilág egészen német, — figyeljük meg a vidéket, annyi a német szó, hogy a magyar embernek szégyenelni kell magát.

Hogy erről meggyőződjünk, városunkból sem kell kimennünk. Vannak esték midőn az Erzsébet-téren a sétáló közönség között is elvélve hall az ember egy magyar szót, s örül a lelke, ha annak az egy pár pihenő iparos segédnek a szájából, — a kik nagyobb részt me-

T Á R C Z A.**Az egyetemi elnök-választáson.**

Irta: LISZKAY MIKLÓS.

A fővárosi élet zajában, a zsongó emberáradatban kedélyesen sétáltam a Kossuth Lajos-utcai korzón egyik jogásztársammal. Mint tapasztaltam, ő is kedélyes volt s vidám, nem is csoda, mikor a szép, pikáns virágárusleányka hamis mosolygással tűzte az illatos szegfűt gomblyukába! Mit sem törődünk az élelmes rikkancsok sipító hangjával, a fiakkerek örült robogásával, kar a karba fűzve, visszavarazoltunk egy letűnt időnek képét: a régi diák-életet. Ezen merengtünk el, mint a bakfislányka az első rendez-vous-on! Nem genirozott a járókelő hölgyek édes kacagása, a kelletlenül tán mélyebben kivágott selyemruha-toilették. Sőt ellenkezőleg! Sokatmondó pillantásokat vetettünk feléjük.

Ilyenkor mindketten lázas szívvel sóhajtottunk fel. Rájuk gondoltunk, a bakfis-ideálokra, kik ott szövik valahol a Rima partján fellegvárakat ragyogó álomból, édes szerelemből . . . Szövik, szövik a szálát, s ha elejtik, fel is veszik. Akárcsak én! Nem, mégsem úgy, mert részemről még akkor is szöttek, mikor a végveszedelem viharja elpusztulással fenyegetett! Gondolják csak kérem, kockára tettem egyszer ifju életmet s bántam néztem a halál kárörvendő szemei közé. Nem akartam, de mit tegyek, ha barátom erőszakkal vitt bele! Készültem a végzetes perczre, mert úgy mondták, hogy kiki végrendelkezzék. Nekem nem kellett, nem volt mi felől. Mint igaz keresztényen, Istennek ajánlottam lelkemet, ki a biblia szerint a vesékbe is képes belátni. Így hát látja a lelkemet is. Ezenkívül egy hatalmas botnak lettem a tulajdonosa. Így legalább némi nyugalommal mehetek a választásra!

Féltem öríztem, mint az anya egyetlen fiát, jó, hogy össze-vissza nem esőköltam. Ágyam mellé helyeztem el, hogy még éjjel is, ha netalán felébrednék, szemem előtt legyen. Annyira ragaszkodtam hozzá, mint valami megmentőmböz. Volt is benne valami, mert hiszen jó oltalmam lehet majd a harcban, midőn kellő szerepét elfogja játszani. Vártam, vártam, s nem hiába vártam. Eljött az est, az egyetemi elnök-választás!

Istenem, de hátha porul járok s tulajdon pénzem

arán vett botommal ütlegelik meg szegény fejemet? Képelem, mennyire buslakodnék miattam édes Miczikém, az a rimaparti nyíló virág, kinek én vagyok minden gondolata, én a drága, én a kedves, én az aranyos! Hátha ott vérzek el a dühös választás tarka Mars mezéjén? Mindegy! Legalább hősi halált szenvedek s büszkén zokoghatja el, hogy hős volt imádója, ki az elvet vérevel is megtudta pécsettetni! Vagy élek, vagy halok, de mint választó polgár, gyávan soha sem futamodhatom meg!

E lelkes gondolattal indultam a választás színhelyére. Nagy zaj ütötte meg füleimet. Mintha e zajba pisztolydurranás is vegyült volna, később győződtem meg, hogy csak hallucináltam. Egy jóképű inasgyerek feljutt skarniczlije adta ki végső lehelletét, ez szólt oly nagyot. Közelebb érve, láttam, hogy a választás már nagyban folyik. Csak úgy püfölték egymást! Valóságos esata volt, melyben a liberális s a nemzeti párt alakjai egymásután tüntek el a harctérről. Ugyanis a szomszéd termekbe vonultak sörözni. Visszatérve, ujult erővel szidták és ütlegelték egymást. Közbe-közbe felhangzott lelkesítő daluk a „Száz liba egy sorba . . .“ dallamára. Egy „golya“ jogász oly lelkiismeretességgel végezte munkáját, hogy megrepedtek hangszálai. Oda akartam menni részvételem fejéni ki ez apró malheurje felett. Dicséretre legyen mondva, a nemzeti pártnak, oly briliánsul vitte a tenort a bas-zussal kapcsolatban, hogyha Lányi daltársulat tulajdonos mint szentanu hallgatja, sápadtan rohant volna ki a teremből egyenesen a „Wekerlé“-be társulatához, a konkurrenzia iránt való félelemtől reszketve. S én eleinte mindezt biztos helyről, tehát a folyosóról néztem végig. Meggondoltam a dolgot s lelkesültségem tiz fokkal degradálódott. Hiszen minden nemesebb izlésű embernek meghül még a vére is ily jeleketek láttára! Az együgyű paraszt filosofiájával éltem, ki szerint szép, szép az elv, de sokkal fontosabb mégis csak az élet s én sokkal komolyabb dolognak tartottam az ügyet, mintsem egy percz nagyszerűsége által felizgatva, vakon rohanjak a küzdelembe. Ha nem voltam soha tapintatos, az lettem akkor! Ott állottam még tovább, görcsösen szoritva áldott botomat. Most tudtam csak felfogni, mit tesz az, ha ily hü segítő társ mosolyog az ember felé! Csak a midőn a nemzeti párt diadalittasan ujjongott, rohantam közéjük a szenvedélytől ki-

pirult arccal s a zsebemben rejtegetett piros-fehér tollak közül a fehéret, a nemzetiét tüztem kalapomra. Lelkesültségem tetőpontjára hágott, midőn a nemzeti eszmék által fellelkesevde, egy szívvel-lélekkel éltettem a rokonszenves nemzeti pártot s abcugoltam a liberálisokat. Eppen úgy, mintha csak ez alkalomra felbérelt rikkancs lettem volna! S ütöttem a padokat hatalmas botommal, fujtam a sipot, daloltam a lelkes nemzeti dalt! Az a ki-tüntetés is ért, hogy én lettem a karmester. A többiek már majdnem mind kiadták lelküket, bennem volt csak még élet.

S e nagy zsvajban, tudj Isten, hogy, hogy nem, eszembe jött az én aranyos Miczikém, ki ott a Rima partján szövi az álmod szépen, csendesen . . . s aggódik miattam! (Ezzel be van bizonyítva a tény, hogy lehet egyszerre két urnak is szolgálni.)

Ugyanabban a perczben éreztem, hogy egy hatalmas kar hátulról nyakon csip. Hátra akartam nézni, de nem lehetett. Felszisszentem a fájdalomtól.

— Ki ön? kérdem a dühtől reszketve.

Kaján kacagás volt a válasz.

— Bocsássa szabadon nyakamat! kiáltottam erőlyesen.

— Hohó kedves barátom, itt csak igaz nemzetiék járhatnak szabad nyakkal!

— Hát nem látja, hogy én is az vagyok!

Ugy hát az egyetemi nemzeti párt nevében eressze szabadon nyakamat!

Ismét kacaj volt a válasz.

— Uram, — kérlelem most már — bocsássa hát szabadon az én aranyos Miczikém nevében, mert megszokadna a szive szegénynek, ha megtudná valaha, hogy a nyakam halálos veszedelemben forgott! Ó nagyon szeret engem s oly érzékeny a szive!

Éz se használt. Ugy látszik kőből lehetett a szive, annak a kegyetlen nemzeti pártinak. De erre már vagy huszan jöttek felém s a még néhány perczel ezelőtt felmagasztalt botommal amugy kedélyesen elagyabugyáltak. Nekik kedélyes volt, nekem — kellemetlen!

Nem tudtam a dolgot mire vélni.

Hát felfordult volna már a világ s vele együtt a választó polgárság, hogy az egyetemi nemzeti párt ép a saját lelkes hivat simogatja meg, nem valami kellemes módon!

gyének tót vidékeiről származtak ide — hallja törni a magyar szót, édes hazai nyelvünket. — Nem a papír túrlemes, de ez így van, csak tessék mindent figyelemmel kísérni!

Ha a vasuton utazunk? az igaz, hogy a derék vasutasok még most is rettegve a hatalmas Baross szellemétől, egy szót sem mernének idegen nyelven kiejteni, csakis végszükségből.

Hogy ez is így van, arra több példát, — legközelebb pedig a helybeli állomás jó érzésű pénztárnokát lehet felemlíteni és megdicsérni. A ki egy tót nyelven jegyet kérő ügyvédet nem akart kiszolgálni. — Ha azonban a vasuti kocsiba felszállunk és vonatunk a városból kifutnyúl, világító lámpással kell a vasuti kocsiiban egy szakaszt keresnünk, hol német szó és felháborodás nélkül meg tudnánk huzni magunkat. — És ha ez sikerül, a legközelebbi állomáson már beszél egy utazó, a ki ha ugyan köszön németül, vagy pedig németből magyarra fordítva fog bemoregni az ajtón és gorombáskodva helyet kérni podgyásznának. Hja! kérem a ki ezt ki akarja kerülni, hát ne menjen vasuton, de bérkocsin. De kérem, ma már a bérkocsis is, meg a helybeli 2 szálloda házi szolgálója is németül fogadja a vendéget és beszél is.

Bizony-bizony kik magyarok akarunk maradni, még sok mindent meg kell értnünk és elszenvetnünk, s kellemetlenség elkerülése ezéjából gyalog utazni és valamely kurta koreszmában megszállani, nem pedig a Hotel kapuját benyitni.

Ezek után legkevésbé sem csodálkozhatunk, hogy még ma is van olyan magyar ruhás ember, a ki vonaton nem szívesen utazik. S mi erre a jó hazafiakra ítéltünk? Erdemtelenül nem a legjobb, pedig igazuk volt és van; mert még szemeket be sem kellett hunyni, idő előtt bekövetkezett, mitől már régen tartottak.

Sokszor vágják az ember szemébe, hogy német nyelv nélkül nem lehet megélni, a kik ezt állítják, azokra bátran el lehet mondani, hogy csak hazafiak, de nem magyar hazafiak. — Valamint a magyar nyelvet nem tartják világ-nyelvnek, — s eme véleménynek tisztán mi magunk vagyunk okai, — úgy nem világ-nyelv a tót, nem a perzsa és nem sziam nyelve. — S mégis, a tények igazolják, hogy a perzsák hatalmas uralkodója, sziam bárbar királya német és francia nyelv nélkül beutazza a világot. Munkás tótjaink pedig kézi munkájukat és árucikkjeiket a német nyelv bírása nélkül és egészen akadálytalanul értékesítik még Berlinben is.

Kivándorló köznépek egyedül a magyar nyelvvel vitorlázik át Amerikába, s ha haza jön, akkor már tanulva egy pár idegen szót, tüntetve fogja azt ott is, hol helye nincsen, alkalmazni. — De még műveltebb iparosaink is feltaláljuk ezt az égbekiáltó bünt, hogy ha tud németül, a magasabb rangu vagy idegen ember előtt tüntetve fogja azt használni. — Eddig a jó magyar ember így köszöntötte egymást: „Adj Isten jó napot!“ Ha távozott: „Isten vele,“ vagy: „Jó egészséget.“ Ma? — Csak tessék ezt is megfigyelni, már a hegymegi magyarosodó tót atyafi, a szoba-leány és szolgáló is úgy fog köszönni: „jó napot“, vagy pedig: „alászlóga“, a mely két kifejezés idegen származású, mert idegenből van fordítva.

Elismerjük, de csak azért, mert el kell ismernünk, hogy a magyar nyelv nem világ-nyelv; de a magyar nemzet világalkotásra képes elem, — s ha évszázadokon által nem nekünk kellett volna a műveltebb nyugatot a keleti népek vad csordáitól megvédeni, most már többen beszélnek magyarul, mint a hányan nem beszélünk. Akkor pedig, midőn már a művelt Európa elismeri haladásunkat, s megfelelő helyt ad nekünk népei sorában, s koszorus költőink és íróink műveit minden művelt nemzet nemcsak fordításban, de már eredetiben is olvassa, ne igyekezzünk magunk germanisálni, ne iparkodjunk édes szép nyelvünket megtagadni; hanem igen is joggal és méltán követeljük meg, hogy nyelvünket tiszteltben tartsák, azt értékeljék; ha mi csupa udvariasságból megtanuljuk más nyelvét, tanulja meg más is

Fájdalom, ez volt a való.

Ismét Miczi jött eszembe.

— Miczi, Miczi mivé is tesz a nemzeti párt! Csak ne szakadna meg a szived, ha netalán meghallod, hogy nemesak a nyakam, de a te egész egyetlened is halálos veszedelemben volt!

Igy sóhajtottam ez örökké felejthetetlen posztóiban. S valahányszor éreztem a kegyelmet nem ismerő emberek ütését, olykor lágy simogatását, mindannyiszor erősebben nyomtam meg a szót kelleténél. Ez volt a magasabb légnyomás hatása. Nem esoda, ha a phisikában sem szerettem!

Alig tudtam kimenekülni a választási teremből s megpüffölve, akárcsak egy közönséges gonosztevő, ballagtam hazafelé. A Rókus tornyában ép tizenkettőt ütött az óra.

Akkor is az én Miczikémre gondoltam, kinek egyetleny csókja bár, helyreállítaná megrongált egészségemet. Oh, oly tüzes, oly égő csók az!

E mellett nem tudtam a gondolattal semmiképpen sem megbarátkozni, hogy mily könyörtelen lett a huszadik század fiatalága, ki képes még a saját pártjabeleljenek, lelkes hívének is ártani, — erőszakos módon! Oly annyira foglalkoztatta agyamat, hogy összetörtött tagjaimmal, még álmomban is e felől gondolkodtam s még akkor is, mintha éreztem volna az ütlegetést.

De azért Miczikémről is álmodtam. . . Még pedig olyan szépet, gyönyörűt. Százszor is csókoltam ajkamat s vigasztalta beteg szívemet. Még most is érzem azt a mennyei csókot!

Egy álló hétig hevertem az ágyat, míg megrongált egészségem helyre állott s én felkelhettem. Ekkor történt, hogy a midőn kabátom zsebébe véletlenül belenyulok, egy fehér tollat huztam ki belőle zöld babérlevéllel.

— Oh, én szerencsétlen választó polgár! kiáltottam fel magamban s megfelve láttam az egyetemi választásnál lejátszódott szomorú tragédiát.

Nyilván lelkesültségem pillanatában, midőn a nemzeti pártnak esküdtem örök hűséget, a fehér toll helyett vöröset tűztem kalapom mellé.

Most tudtam meg csak először, hogy egy kis tévedés, mily kellemetlen érzelmeknek lehet szülőanyjává!

nyelvünket, s ne legyünk azon helyzetben, hogy ha Bécsben, Budapesten vagy Rimaszombatban találkozunk némettel, mindenütt annak nyelvén kell beszélünk. — A ki pedig még ide haza is németül beszél, büntessük meg mint az engedetlen vásott gyermeket.

Az állam mindent elkövet, hogy magyarosítson, nagy költségen állami iskolákat létesít, a német nyelvet töröli a matural tárgyak közül s lehet-e eme böles intézkedéseknek eredménye? Nem! Mert a gyermek a szülei háznál németül kénytelen beszélni, ha pedig felnő és esetleg a kereskedelmi pályát választja, akkor már nemesak beszélni, de írni, sőt gondolkodni is németül kénytelen. A régi Bécs kereskedői, miért irnak az új Budapestre németül és miért Budapest vissza németül? Ezt megindokolni elfogadható alapon nem lehet. Legvalószínűbb talán azért, hogy az új Budapest a régi Bécs legyen.

Kössük meg magunkat, mint a makranczos fiú! A német ajánlatokat ne fogadjuk el, de ne írjuk rá, hogy „retour“, hanem „vissza“, mert a magyarnak van mindenre szava, több mint a németnek, mert a német is a „Huszár“-t Huszárnak nevezi, — csak tessék magyarul tanulni. Küldjük vissza a leveleket, német postai szállítványokat, biztos lehet benne minden magyar kereskedő, hogy másodszer magyarul fog érintkezést keresni a német kalmár.

Hogy többet ne említsünk, már annyira vagyunk, — miszerint az országos budapesti méhészt egyesület egy helybeli tisztviselő címére német szövegű szállítólevéllel szállított mézet A jó érzésű magyar tisztviselő azonban teljes joggal és méltó felháborodással utasította vissza rögtön a küldeményt. Így tegyünk valamennyien s lesz annak a *ideálnak* mit sokan annak neveznek eredménye.

Az államkormányzat böles munkája már azt is kivívta, hogy dacára annak, miszerint a közös hadseregben német a szolgálati nyelv, önkénteseink, kik a német nyelvet nem bírják, magyarul is tehetnek tisztí vizsgát. Sőt van egy fegyvernem: a „huszárság“, a hol a tisztok is, ha csak lehetséges folyton magyarul érintkeznek a legénységgel, egyes ezredeknél még vezényelnek is magyarul.

S mi, kik épen törvény által vagyunk a magyar nyelv használatára kötelezve, itt Rimaszombatban, itt Gömörben, hol annyit küzdünk minden téren a nemzetiségek ellen, német szót vagyunk kénytelenek utonutóllan hallani s ha az ellen felszólalunk, mindjárt alapatlannak tekintik feljajdulásunkat.

Ha én magyarnak tartom magam, akkor nem is beszéllek idegen nyelven, s ha sokszor megleckéztetett szászaink és pánszláv tótjaink magyarnak vallanak magukat, mint a hogy nyíltan kimondják, hogy nem azok; — akkor ők is magyarul beszéljenek.

Egyik vidéki laptársunk folyton a rendőrséget szidja, a másik a közegészségügy szennyét tisztogatja, a harmadik iskoláink bajairól foglalkozik, a negyedik folyton vallási kérdésekkel igyekezik a felekezetek között a gyűlöletet felkelteni és fokozni stb.

Ezek után kérjük, ha vajjon van-e fontosabb kérdés annál, mit most napirendre tűztünk, van-e a nemzetnek nagyobb piszka, mint az, hogy édes anyja nyelvét nyílt színen tagadja meg és pirulás nélkül tüntetve? Nincsen! Más államban, ha az odaváló nemzetiségű elem idegen nyelven beszélne, megköveznék, mi pedig azt kövezzük meg; ki nem beszél németül; s arra azt mondjuk: „műveletlen ember!“

Teljesen igazza volt a hatalmas Bartha Miklósnak, midőn a fővárosi közönséget egy fővárosi lapban oly alaposan megdorgálta, s lett is eredménye; mert mágnásosztályunk már magyarul társalog. A leczkéből nekünk is adhatott volna, magunkat annyira nagyon művelteknek tartó vidékieknek. Az ő dörgő felszólalásának bizonyára több eredménye lett volna, mint szerény lapunk ostorcsapásának.

Kövessük Dobsina város hazafias polgármesterének példáját, a ki nemesak beszél, de tesz is.

Hirek és vegyesek.

Hivatalvizsgálat. Hámos László vármegyei főispán folyó hó 15-én a *tornallyai* járás főszolgabírói hivatalában megjelenő, ott az ügykezelés minden ágazatát részletesen megvizsgálta és miután mindent rendben talált, a tapasztaltak fölött megelégedésének adott kifejezést.

Uj mérnök. A helybeli kir. államépítészeti hivatalhoz a katonai szolgálat teljesítésére bevonult Pazár mérnök helyébe Sipos Béla okl. mérnök nevezetett ki. A fiatal új mérnök most lép állami szolgálatba s a hivatalos esküt a vármegye főispánja előtt e napokban teszi le és aztán foglalja el új állását.

A gömörmegei ált tanító-testület rimaszombati járásköre f. hó 18-án délelőtt Feleden ülést tart, melyen több tanulságos az oktatás keretébe vágó előadást is fognak tartani.

Ünnepeltetés. Megható ünnepély folyt le folyó október hó 14-én Putnokon. *Hönsch* Ede, a magyar bányászati egyik büszkének, 40 évi áldásos munkálkodása után, érdemekben gazdagon vonult nyugalomba. A magyar bányászati e jelese nemesak e vidéken, de széles e hazában a bányászati terén kifejtett ügybuzgósága révén közismert személy. A sajozvidéki bányák, valamint a tatai köszénbányák, mind e fenkölt gondolkozásu, tudós férfiú nevével állanak szoros kapcsolatban. Kora ifjúságától a mai korig mindig kitartó és lelkes előharcosa volt a bányászati. Méltán megérdemelte tehát azt az igazán megható ünnepeltetést, melyben őt tisztviselő és bányalkalmazottai részesítették. A királdi és sajozszentpéteri bányalkalmazottak a tisztikar vezetése alatt fátylasmennettel és zenekísérettel, teljes díszben vonultak az ünnepelt lakása elé, hol is a munkások nevében *Ádám* András bányafelőr köszönte meg társai nevében a humánus gondolkozásu igazgatónak irányukbar tanusított nemes bánásmódját és emberbaráti érzelmeit. Könyekig megható volt a jelenet, midőn *Márkus* Károly királdi bányagondnok tisztársai nevében ékes szavakkal sorolta fel és méltatta az ünnepelt érdemeit. *Hönsch* Ede bányagazgató megatottan köszönte meg a nem várt ünnepeltetést és szeretetteljes szavakban kitartó munkásságra hívta fel a sirig tartó szeretetéről biztosított tisztelőket.

A miskolci ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Dr. *Szontagh* Sándor rimaszombati ügyvéd a kamara területéről való elköltözése folytán a lajstromból töröltetett.

Halálozás. *Vályi* Ferencz rimaszombati jóhírű borbélynak *Mariska* nevű 9 éves kis leánya hosszabb betegeskedés után meghalt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 14-én délután történt, a melyen a helybeli állami elemi iskola tanítói és elhalt kis leánya tanuló-társai is testületileg résztvettek.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Gömör-Kisbony vármegyében a rónapataki anyakönyvi kerületbe *Vlachó* Béla okleveles jegyzőt, a putnoki kerületbe *Inczédi* Béla községi jegyzőt, a bánrévei kerületbe *Felföldi* Ottmár körjegyzőt anyakönyvvezetőkké, továbbá a berzétei kerületbe *Tóth* János ev. ref. tanítót, a pohorellai kerületbe pedig *Gaal* Béla segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasság kötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Lelekész-választás. A kelemér-poszobai (Gömör-megye) egyház lekipásztorává meghívás útján *Ablonczy* Pál nagyváradi s. lelekész választott. A nép bizalma a fiút ültette az apa örökébe.

A rimaszombati dalárda ébredése. Alig hangzott el a tárogató édes busan hívogató szózata, s a régi *dicsőség* hősei — f. év október hó 14-én délelőtt 11 órakor — mintegy varázsütésre sereglettek egybe, ifju erőket gyűjtve maguk köré, hogy a lelkesítő magyar dal szárnyain magasra emelkedve ott folytassák a hazafias munkát, a hol elhagyták. — Hála a magyarok Istenének, a dalárda tehát felébredt bosszu téli álmából s 36 működő taggal megalakult. Egyhangú lelkesedéssel újra *Váry* János áll. isk. tanítót választván meg karnagyául, a ki ismert ambíciójával ismét diadalról-diadalra fogja vezetni megifjodott dalárdánkat.

A szentségektől eltiltott róm. kath. pap. *Ivánkovits* János roznyói megyés püspök ez idei XIV. számú főpásztori körlevelében egyéb tárgyak közt a következőket is közli: „Az egyházmegyei főhatóság 1896. évi 148. szám alatt kelt körlevelében tudatta a t. lelekész-kedő papsággal, hogy *Gogolyák* Károly volt murányhuttai h. plebánost az engedelmesség megtagadása, az egyházi rendből való kilépése, polgárilag kötött házassága s hitének nyilvános megtagadása miatt a szentszék kiközösítettnek nyilvánította s mint szabálytalant hivatalától és a szent rendeik gyakorlásától felfüggesztette. Minthogy a körrendeletit figyelmeztetés dacára is akadtak egységek, a kik a nevezettet a szentségekhez bocsátották, sőt a szentségekhez való járulásáról neki bizonyítványt is adtak s ezzel szent-égtörő üzelmét elősegítették, szükségesnek tartom t. papságom emlékeztetébe idézni az egyházfelügyeleti körlevelét és utasítani papságomat, hogy a nevezett hitehagyott papot a szentségektől eltiltsák. A nevezett nem tett eleget a feltételeknek, melyeket a szentszék megszabott s így a kiközösítés alól mindekköráig fel nem oldatott.“ „A—ny.“

Halálozás. Folyó év október hó 15-én d. u 3 órakor kísértük örök nyugalomra *Monczik* Terézia 77 éves hajadont, kiben szeretett városi főkapitányunk *Baldiny* Gyula nagynénjét gyászolja. Nyugodjanak békében porai!

Az iparos tanulók kedden és pénteken délután járnak az áll. elemi iskola épületébe a tanítási órákra. Hogy micsoda botrányos magaviseletet tanusítanak ezek a fiúk az iskolából kijöve, arról csak szemtanu tehet bizonyosságot. Szomorú, de igaz, hogy éppen ebben az időben nem látni a Kossuth-utczában egy szál rendőrt sem, s az inasok kényük-kedvük szerint rendetlenkednek, akadályozzák a közlekedést stb. — Felhívjuk érelyes rendőrkapitányunk figyelmét s kérjük intézkedését, hogy a rendőrök a tanulók távozását mindenkor ellenőrizzék.

Tűz Cserencsényben. Vasárnap f. hó 14-én délután, a közeli Cserencsény községben tűz ütött ki egy istállóban, s az épület csakhamar nagyrészt el is pusztult, bár a tűz oltása körül a falu *asszony-népe* buzgón segédkezett. A tűz lokalizását mégis a helybeli tűzoltóegyletnek lehet köszönni, mely emberfeletti erővel küzdött a bösz elem pusztítása ellen. — *Komáromy* István alparancsnok vezetése alatt vonultak a helyszínre, s bátran szembeszállva a veszélylyel a szomszédos szalmafedelű házakat is megóvták, s az épületből is megmentettek annyit, a mennyit csak lehetett. — Már el akartak távozni derék tűzoltóink a helyszínéről, mikor jó távol két szalmakazal kigyulladt. Itt természetesen elotásról alig lehetett szó, s csupán a lokalizálásra szorítkozhattak a tűzoltók. Ez sikerült is, s a közelben lévő több kazalnak s a környező több szalmafedelű házikónak nem esett baja. — A tűzoltók valóban megérdemelték önfeláldozó munkájukért a dicséretet és elismerést.

Az idej népszámlálásra való előkészületek már megkezdődtek, s az egyes bizottságok megalakulása folyamatban van 1901. január 1-én városunkban 12 bizottság fogja összeállítani a népszámlálás adatait — természetesen mindenütt az 1900. december 31-iki állapot vétetik fel.

A tanulók templomba járása. A közoktatásügyi miniszterium többszörösen elrendelte, hogy az állami iskolák növendékei, a mig csak az időjárás engedi, vallásfelekezetek szerint egy-egy tanító kísérete mellett, vasárnaponként saját templomaikba járjanak. Az iskolák igazgatói és tanítói ezt a rendeletet a növendékeknek több alkalommal ki is hirdették s figyelmeztették őket a templombajárás köteleességére. Mégis mi az eredmény? Az, hogy a tanév megkezdése óta elmult vasárnapokon az illető tanító; alig 8--10 tanuló kísérték a vasárnapi istentiszteletre, holott az idő eddig a lehető legkedvezőbb volt. A kik hivatalból utánna jártak a dolognak, azt találták, hogy a *szülők az okai* a gyermekek templomba nem járásának. Ők nem küldik, vagy pedig egyenesen nem bocsátják gyermekeiket az isteni tiszteltetkekre. Ez bizony elég szomorú közönyösség és utóvégre is megboszulja magát majd a gyermek életének felnőtt korában. Az állami iskolák a „vallásérkölesi alapon való nemzeti irányu nevelést“ tüzték feladatukká, ámde ebben a feladatban a szülői házaknak az iskolákat támogatniok kellene! (Beküldetett.)

Az új gyár. A Mansfeld-féle chamotte- és magnezit téglagyár részv. társ., mint lapunkban megírtuk, új chamotte téglagyárat akar városunkban létesíteni s a

vároستól kedvezményeket kér a tanácshoz beadott kérvényében. A város képviselő-testülete valószínűleg még e hó folyamán tárgyalni fogja az ügyet és határozatot is meghozza. Ettől függ a tervbevetett agyagárugyár részv. társ. alapítóinak további teendője, mert ez a gyár csak az esetben létesíttetik, ha a fentjelzett chamotte téglagyár ügyében nem volna a határozat kedvező s így az nem volna megvalósítható.

Halálozások. Nagyon kevesen vannak megyékben, kik legfőlegb mint volt tanítványok emlékezhetnek Delhányi Zsigmondra. A rimaszombati és oszgyáni gimnáziumoknak 1853-ban történt egyesülésekor ez a nagy tudású, puritán jellemű s nemes hivatását mindig nagy ambícióval betöltött professzor egyike volt ama hétének, kik az egyesült iskola első tanári karát képezték; de két év múltán már a szarvasi ág. h. ev. gimnáziumnál egy jobban javadalmazott állásra távozott. Negyvenöt évet töltött el pályáján és csak midőn szélhűdés érte pár év előtt, lépett nyugalmába. Október 4-én váltotta meg a halál szenvedéseitől, 6-án nagy részvét közt temették el. Két fia és leánya családjaikkal gyászolják a legjobb apa elhunytát. Nyugodjék békével! — Rozsnyón még sokan fognak emlékezni *Geyer G. Gyulára*, ki az ág. h. ev. gimnáziumnak egyik alapos készültsgű tanára volt, állását azonban 1871-ben az iglóiával cserélte föl. Mindenek előtt azonban mint bieltzi származású, de itt meghonosodott ifjú vérkérésztésen ment át. 1849 július 7-én a Cornides-féle szepesi zászólalj Busóc közeliében az osztrák Nugent-ezreddel megütközött. A heves tüzelés közben egy ellenséges puskagolyó Geyer mellét átfurta és csak a legodaadobb anyai és orvosi ápolás tarthatta meg őt életben. Azután több előkelő családnál nevelőkődött; többi közt Csáky Albin gróf is tanítványa volt. Tanulmányainak Bécsben lett befejeztével Rozsnyóra tanárnak hívták meg, hol 15 évig lelkes munkása volt az akkor nehéz anyagi helyzetben küzködő iskolának. Az iglói gimnázium természetrajzi muzeuma hirdeti az ő ernyedetlen munkásságát; ebben értékes emléket hagyott hátra maga után. És e fenkölt lelkű, igaz embert annyi csapás érte, mennyit a köznapie lélek el sem viselhetett volna. Két felnőtt fia, felesége s utolsó éveiben gondos ápolója, sögornője mind megelőzték a halálban. Egy rövid boldog élet után magára maradt, de mindamellert megtartotta nemes lelkének egyensúlyát. Az évek előtt megújult mellében és lábajának szenvedésétől mult szeptember 28-án váltotta meg a halál. Az általános részvét 30-án végbement temetés alkalmával impozáns módon nyilatkozott a köztiszteltben és szeretetben állott jeles férfit, Áldás emlékére!

Egy város haladása. *Tornallyiról* írják nekünk, hogy ott az építkezési kedv az utóbbi időben szépen föllendült. A vasut melletti új vendéglő építését az izraeliták mintaszerű szép iskolája követte, most pedig a tornallyai takarékpénztár épít egy díszes emeletes házat, mely a hivatalos helyiségeken kívül magánlakásokat is foglal magában, a mikre itt valóban nagy szükség is van, mert e központi helyen lévő hivatalok személyzetéhez tartozók alig tudnak bérlakásokhoz jutni. A sok tekintetben fejlődésképes, tiszta magyar város haladásán csak örvendeni lehet.

A rimabánya-kokovai vasutról azt olvasuk a magyar kereskedők lapjában, hogy a vasut létesítésére szükséges hozzájárulási összegek nagyobb része már biztosítva van, s *Dub Albert* kokovai földbirtokos mint a vasut engedményese, már elkészítette az általános terveket.

Falb jóslata, a mit az év elején egész évre megszerkesztett, *október* hónapról azt mondja, hogy e hónap tizedikén „az eddigi hosszúság (!) esőzések végrevalahára megszűnnek“, de aztán 13-ától kezdve újból neki keseredik az időjárás és lesz olyan esőzés, a milyen csak az őtönvz idején volt. Ezt ugyan eltalálta *Falb* ur!

A t. hölgyközönséget tisztelettel értesíti az Áts és társai utódai, *Gartner, Holvay* és társa divatszalonja (Budapest, Szervita-tér 4.) hogy megérkeztek a legremekebb ősi és téli ruhamodellek, a legdivatosabb kabátok, gallérok, köpenyek, valamint a szebbnél-szebb francia, angol kelmék és selyem szövetek. Mérték szerint mérsékelt áron készítenek legmodernebb angol és francia szabásu ruhákat és konfektókat saját műtermükben a legizlésebb kivitelben.

Allami kedvezmény. *Charles Bettendorf* és társai ezégnék a vármegyékben *Ratkón*, illetve *Hacsaván* és *Nyustyan* létesítendő magnésittéglát és pörkölt magnésitet előállító ipartelepe részére az üzembe helyezés napjától számított 10-évre az 1899. évi XLIX. t. cikkben meghatározott állami kedvezményeket a kereskedelmi miniszter engedélyezte.

Öngyilkosság dinamittal. Különös és borzalmas módon vetett véget életének e hó 7-én *Koschik János* dobsinai bányász *Dobsinán*. Mint ugyanis a „Sajó-Vidék“-ben olvassuk, a nevezett bányász dinamitot kötött a derekára, bement az istállójába és ott meggyújtotta a dinamitot. A ház népe a hatalmas robbanásra azonnal a helyszínére sietett és borzalommal látta az öngyilkos bányász kínódásait. Az öngyilkos teste darabokra tépve, szétszórvva fektűd az istállóban. Az istálló falai is megrognáldták s valóságos szerenese, hogy tűzvész is nem támadt a szénával és szalmával bőven ellátott istállóban. A szerencsétlen bányászt családi perpatvar vitte az öngyilkosság végzetes útjára.

Gömöri főur a búrok szolgálatában. A szabadsáért küzdő búr seregben számos honfitársunk harcolt és harcolt még talán most is. Ezek közt van *Luzsénszky báró* is. Róla írja a harctéren küzdő másik hazánkfia: *Goldegg Antal* huszárfőhadnagy, egy hazaküldött levelében, hogy *Luzsénszky* a magyar csapat „hős parancsnoka“ és hogy a Tugelánál vívott harcokban vakmerő haditetteivel a búrok legdicsőbb katonájává avatta magát. De mivel legénységének száma nagyon lepadt, megmaradt embereivel az „osztrák-magyar-német különítmény“ név alatt harcölő csapatba csatlakozott. — A nevezett báró, ki ilyen dicsőséget szerzett a szabadsáért folyt küzdelemben a magyar névre, mint megbízható forrásból halljuk, gömörvármegyei születésű családjának egyes tagjai még ma is itt élnek; így egyik nővére — *Buttler* grófné — *Nagyroczén* lakik, a hol a nemes bárónak is kiterjedt ösmeretsége van, s a hol ő a társas köröknek mindig kedvelt alakja volt. Transzvalba Budapestről ment, a hol a főrendiháznak volt egyik tisztviselője.

Plébános változás. A rozsnói egyházmegyéhez tartozó *Hárskút* község érdemekben gazdag esperesplébánosát *Gleidura* Gézát, *Ivánkóvics* püspök a nógrád-megyei *Kis-Teregne* egyházközségének plébánosává nevezte ki, a mely állomás a hárskutinál lélekszámra és javadalmazásra nézve sokkal előnyösebb. *Gleidura* Géza — mint bennünket értesítenek — nemrégiben már el is távozott *Hárskútról*, s ezzel egy közkedveltségnek örveendő, pompás kedélyéről és nagy műveltségéről, széles körben ismert igazi magyar katolikus pappal kevesebb van vármegyékben. Távozását *Rozsnyó* környékén mindenütt élénken sajnálják, annál is inkább, mert a nevezett esperesplébános ur okkal-móddal talán itt marasztható is lett volna, egy érdemeinek megfelelő más parochián, a melynek patronátusát azonban az arra illetékes körök ugy látszik elfelejték kellően informálni az izing magyar pap aravalóságáról, amit sokan annál is inkább sajnálnak, mert diszkret titok volt a beavatottak előtt, hogy ő a környék népének valóságos jóltevője volt azon a réven, hogy az igazi szegénységet, sorsüldözöttek nyomorát, a csapással sújtottak sebeit meglátva és felkutatva, időről-időre segélyezésre ajánlotta azon magasarangu főúri házaspárnak, a mely a kulturális czélra tett nagy adományozások mellett, a nép gyermekei iránti jótékonyágban és a szegénység nyomorának enyhítésében leli legnagyobb örömet. Többen azt tartják, hogy ezért is sokat vesztett *Hárskút* és a szomszédos falvak lakossága *Gleidura*ban. Utódjává, mint nekünk jelentik, *Andrássy Dénes* gróf patronus most *Zemann* Jenő krasznahorka-vár-aljai fiatal segédlelkész nevezte ki, a kinek működéséhez, eddig tapasztalt buzgósága és lelkes tevékenysége után itélve, hasonlóan szép reményeket fűznek hívei.

Népiszkolai hatóságok és néptanítók figyelmébe! A közoktatásügyi miniszter 1901. január első felében megejtendő népszámlálásra vonatkozólag a következő rendeletet adta ki: „Valamennyi kir. tanfelügyelőségnek. A m. kir. központi statisztikai hivatalról és a statisztika adat szolgáltatásról szóló 1897. évi XXXV. t. cz. 8. § a értelmében kis- és nagyközségekben, nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott iskolákban tényleg alkalmazásban levő elemi iskolai tanítók, tekintet nélkül az iskola fentartóra vagyis az iskola jellegére, — egy számláló kerületben a számláló biztosi teendő ellátását, ha a járási főszolgabíró által számláló biztossá kinevezetnek, — a törvényben biztosított díjazás mellett elvállalni kötelesek. — Erről a tanfelügyelőséget, vonatkozással az 1900. évi népszámlálásról szóló 1899. évi XLIII. t. cz. végrehajtáshoz a m. kir. kereskedelmi miniszter urnak folyó évi augusztus hó 28-án 4015. eln. sz. a. kiadott „Általános utasítások“ 6., 7. és 8-ik §-aira oly felhívással értesitem, hogy erről tankerület összes elemi népiszkolai rendes tanítóit, az iskolák jellegére való tekintet nélkül azonnal értesitem őket, amennyiben számláló biztosokul kinevezetnének, e tisztségnek haladéktalan elvállalására és arra utasítsa, hogy a teendők iránt magukat idejében és kellően tájékozzák. — Megjegyzem, hogy a fent hivatkozott törvényszakasz értelmében kis- és nagyközségekben, mindazon elemi iskolákban, illetőleg osztályokban, melyeknek tanítói mint számláló biztosok a népszámlálással lesznek elfoglalva, a tanítás a népszámlálás ideje alatt, vagyis az 1901. évi január 1-seje és 10-ike közötti idő alatt hat napig szünetelhet. — Mind a mellett utasítsa a tanfelügyelőség az állami elemi iskolák gondnokait és a községi elemi iskolák iskolászékeit, hogy a népszámláló biztosokul kinevezendő tanítókat a népszámlálási munkálatok olyan módon való beosztására szólítsák fel, hogy a munkálat az 1901. évi január hó 1-6-ig bezárólag készen legyen, hogy ekkép a tanítási időben való vesztesség lehetőleg kevesbítettessék. — A törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban tanítók számláló biztosokul csak azon esetben alkalmazhatók, ha a népszámlálásnál való közreműködésük az iskolai előadások megtartását nem akadályozza. — Egyuttal megjegyzem, hogy az oly állami és államilag segélyezett, de nem törvényhatósági joggal bíró vagy nem rendezett tanácsú városokban levő elemi népiszkolákban, a melyekben a számláló biztosokul alkalmazott tanítók levonásával még négy-nél több tanító vagy tanítónő marad működésben, a számláló biztosi minőségben működő tanító, a mennyiben az osztályok nem túltömöttek, osztály összevonással a többi tanítók által helyettesítendő.

A „Société anonyme pour l'industrie de la magnesite“ belga részvénytársaság nyustyai telepén, hol tudvalevőleg több magnésit pörkölt kemenczét épít, keskenyvágyúny iparvasutat is szándékozik építeni, melynek közizgazgatási bejárása f. hó 18-án fog megtartatni. A bejárás a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség, az államvasutak igazgatósága, a közizgazgatási biztosság, a vármegyei közönségének és a kir. államépít. hivatal kiküldöttjeinek közreműködése mellett fog megejteni.

A perzsa sah kitüntette. Ó felség: a perzsa sah *Sternberg* Armin és testvére cs. és kir. udvari szállító hangszergyár főnökének, *Sternberg* Dezső urnak a nap és oroszlan rendjelet adományozta és megengedte, hogy a perzsa császári udvari szállítói czímet használhassa. A sah és miniszterei *Sternberg* udvari hangszergyárában 20000 koronát meghaladó megrendelést tettek villamos zongorák, harmónium és egyéb hangszerekre. A sah összes bevásárlásai között ez volt a legnagyobb.

Az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és szőlő-oltványok értékesítése. A földmivelésügyi m. kir. miniszter az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és szőlő-oltványok eladásával s a vételajánlatok kezelésével, nyilvántartásával és elintézésével jövőre a kezelés egyszerűsítése és gyorsítása szempontjából az illető telepeket vezető kerületi szőlészeti- és borászati felügyelőket bízza meg s erre nézve az eladási árakat s a szőlővesszők és szőlő-oltványok kiszolgáltatásának módjait és feltételeit ismertető terjedelmes hirdetést bocsátott ki. Ezen hirdetés értelmében az eddigi eljárásról eltérőleg jövőre a vételajánlatok kizárólag és közvetlenül ahhoz a kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz nyújtandó be, a kiknek kerületében a felújítandó vagy szőlővel beültetendő terület fekszik. Az eljárást részletesen ismertető hirdetés a kerületi szőlészeti és borászati felügyelőnél ingyen megszerzhető. Mindazok tehát, a kik az állami szőlőtelepekről akár a megállapított feltételek mellett rendes áron, akár a feltételektől eltérő módon szőlővesszőket vagy szőlő-oltványokat óhajtanak szerezni, vételajánlataikat illetőleg kérvényeiket

a kívánt szőlővesszők és oltványok, tajta, minőség és mennyiség szerinti megjelölése s a kiállítás helyének, ugyszintén a szállításra vonatkozó adatoknak (az átvevő neve, rendeltetési hely, vasuti állomás stb.) pontos feltüntetése mellett legkésőbb november hó 30-áig a kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz nyujtsák be. A vételajánlat a megállapított feltételek mellett kiszolgáltatandó szőlővesszőkért és oltványokért *Kla* is *Gyula* kir. kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz (lakik *Miskolczon*, *Kis-Hunyad-utca* *Szathmáry Király Pál* háza) intézett levélben a megszabott feltételektől eltérő módon vagy kedvezményes áron kiszolgáltatandó szőlővesszőkért és oltványokért pedig a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz intézett beadványban teendő meg. Mind a földmivelésügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett kérvények, mind a kerületi felügyelőhöz intézett megkeresések bélyegmentesek.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetés.

1797. sz. — A felügyeletem alatt álló nagyrőcei kir. járásbírósnál áthelyezés folytán megüresedett s szabályszerű illetményekkel javadalmazott aljegyzői állásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur folyó évi október hó 5-én 4855. I. M. E. szám alatt kelt rendelete folytán ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy életkorukat, elméleti képzettségüket, nyelvismereteiket, eddigi alkalmaztatásukat és hadkötelezettségi viszonyaikat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket a bírói ügyviteli szabályok 5. §-ának megfelelően ezen hirdetésnek a „Budapesti Közlöny“ hivatalos lapban való harmadszori megjelenésétől számítandó két (2) hét alatt hozzám annál bizonyosabban nyujtsák be, mert az elkéssetten, vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Rimaszombat, 1900 évi október hó 16-án.

Kubinyi Aladár, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: **RÁBELY MIKLÓS.**

Nyilttér. *)

Putnokról távozva, minden ismerősnek és jóbarát-nak szívélyes „Isten hozzádot“ mondom.

Putnok, 1900. október hó 15-én.

Kricsa Viktor és neje

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, a Deák Ferencz-utca sarkán lévő üzlethelyiség és emeleti lakás mellékhelyiségekkel **1901. évi február hó 1-től bérbeadó**, esetleg a ház el is adó. Ertekezhetni **Szontágh Károly**val.

3-*

Eladó ház.

Rimaszombatban, az Erzsébet-téren lévő **Kovács Zsigmond-féle** emeletes ház szabad kézből eladó. — Venni szándékozők forduljanak **Rábely Miklós** megbizotthoz.

1-*

Művészi

kézimunkát és vízfestést tanít német tárgyalgással egybekötve **Tóth Béláné** Rimaszombat, *Koháry-utca*.

3-3

Eladó szikvizgyár.

Egy még kevésbé használt, a legjobb állapotban lévő szikvizgyár **2500 üveggel** azonnal eladó.

Venni szándékozők forduljanak **Rimaszécsen Lamos Lajos** gyógyszerártulajdonoshoz.

3-*

Árverési hirdetés.

4097/1900. sz. — Rimaszombat r. t. város tulajdonát tevő „**alsó vizi-malom**“ és **tartozéka**, 5728 □ öl rét, a megállapított feltételek mellett zárt ajánlati versenytárgyalás útján eladatni határozatott. Felhivatnak a venni szándékozők, hogy ez iránti, a városi tanácshoz címzett, 23000 korona kikiáltási ár 10%-ának megfelelő 2300 korona bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat **folyó év november hó 5-ikének** délelőtt 12 óráig a polgármesteri hivatalnál, hoi az árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők, adják be.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1900. év október hó 5-én tartott üléséből

Kishonthy Gyula,
polgármester h.

2-2

November 1-től

Kossuth Lajos-utca 1. szám alatt egy 4 utcai szobából álló lakás a szükséges mellékletekkel **kiadó**; ugyanott **eladó** egy nagy **csin fűrdőkád** egy **mangorló** és két darab **sodrony ágycetét.** 1-2

UHRIN JÁNOS

czipész

Rimaszombat, Kossuth-utca 20/a. szám.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Rimaszombatban, Kossuth-utca 20/a. szám** alatt levő lakáson önálló

czipész műhelyt

rendeztem be, s mindenféle **uri-, női- és gyermek-lábbelit** a legutányosabb árban készítek és **javitásokat** is elfogadok.

Azon körülmény, hogy 15 éven keresztül **Kovács Zsigmond** jónévű czég czipő üzletében **mint szabász** működtem, eléggé igazolja e téren való jártasságomat.

Főtörökvésem mindenkor az leend, hogy **olesó, gyors és pontos** kiszolgálás által a n. é. közönség meglegedését kiérdemeljem

A t. cz. közönség pártfogását kérve, vagyok Rimaszombat, 1900 október 9.

kiváló tisztelettel

UHRIN JÁNOS.

Hirdetmény.

489. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1900. évi 4354. számú végzése következtében a **gömörmezei takarékpénztár és hitelbank** javára képviselt **dr. Cziner Miksa** ügyvéd által **Hangonyi István** ellen 240 korona s járuléka erejéig 1900. évi szeptember hó 11-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 940 koronára becsült ökrök, juhok, takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. jbiróság 1900. V. 327/2. sz. végzése folytán 240 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi május hó 27-ik napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 67 korona 60 fillér biróilag már megállapított költségek erejéig Urajon alperesnél leendő eszközésére **1900-ik évi október hó 30-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1900. évi október hó 7-én.

Kovács Géza, kir. jbir. végrehajtó.

BEDÉCS BÁLINT

czipész

Rimaszombat, Deák-Ferencz-utca 16-ik szám (Keresik-féle ház).

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, Deák Ferencz-utca 16. szám** alatt

czipész műhelyt

nyitottam, s tisztelettel ajánlom fel szolgáltatatom mindenféle **férfi-, női- és gyermek-lábbelik** jutányos áron a legjobb anyagból való elkészítésére.

Javitásokat is elfogadok. Főtörökvésem lesz, hogy a pontos kiszolgálát, kifogástalan munka, jutányos árak által t. megrendelőimnek meglegedését kiérdemeljem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok Rimaszombat, 1900. október 15-én

kiváló tisztelettel

BEDÉCS BÁLINT.

Hirdetmény.

701. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1899. évi 2439. számú végzése következtében **dr. Cziner Miksa** ügyvéd által képviselt **Freisinger Ármin** javára **Kalistyák Pál** ellen 1200 korona s járuléka erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt 1730 koronára becsült szarvasmarhák, juhok, sertések és szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. jbiróságnak V. 263/2. 1900. sz. végzése folytán 1200 korona tőkekövetelés, ennek 1898. évi augusztus hó 1-ső napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 204 kor. 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban a vásártéren leendő eszközésére **1900. évi október hó 19-ik napjának** d. e. 10 órája kitézetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1900. évi október hó 4. napján.

Gasko János, kir. bir. végrehajtó.

Jó és olesó bor.

Tisztelettel értesitem Rimaszombat és vidéke nagyérdemű közönségét, miszerint saját termésű, tiszta kezelésű tavalyi, kellemes savanykás ízű **almágyi boromnak** literjét Deák Ferencz-utcai lakáson a mai naptól kezdve **peccselt üvegekben 35 kr-ért árusítom. Üvegre betét 5 kr.**

56 literen felüli vételnél vidékre 4 frt 35 kr. fogyasztási adóval olesóbb hektoliterje.

Kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1900. szeptember 25.

Benyó Béla,

almágyi szőlőbirtokos, bortermelő.

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, **Erzsébet-tér és Kossuth-utca sarkán** levő üzlethelyiség és lakás, megfelelő mellékhelyiségekkel **folyó év november 1-től bérbeadó.** Értekezhetni **Süteő István** ügyvéddel. 6-4

Pályázat.

A **csetneki fogyasztási szövetkezet** szakképzett elárusítót keres. — Fizetése egy ezer korona s a tiszta haszonból megegyezés szerinti részesedés és szabad lakás. — Óvadéku egy ezer korona kívántatik.

Az állás azonnal betöltendő

Szakképzettséget igazoló okmányok másolatban folyó **október hó végéig** e czim alatt küldendők:

Szontagh Andor, Csetneken.

Nagy választék férfi- és gyermek-ingekben.

Számos kiállításon az első díjjal kitüntetve.

WEIN KÁROLY és TÁRSAI Késmárk.

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe a nálam kapható, fenti czég gyárában előállított híres **szepeességi lenvászon** és **kamuka** (damaszt) árukat, u. m.: legjobb gyepfehéretésű **asztalneműket, törülközőket, ágyneműket, kávé-terítkeket, szepeességi zsebkendőket,** atlasz és kamuka asztalfutókat, tálcza-kendőket, **törülközőket,** nyers-, félnyers-, sajt-, himző-, Kneipp- és **fehér czérnavásznakat,** kanavászt, csinavatókat, vitorlarávsznakat és egyéb e szakba vágó készítményeket.

Minden darab áru, mely fenti czég gyárából származik, ezen védjeggyel van ellátva.

ENGEL ADOLF,

Rimaszombat.

Ez alkalommal van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy raktáromon bel- és külföldi női és férfi ruhakelméssel, u. m.: valódi angol és franczi **cheviottok, selymek, izlandi flanellek, női posztó, piqué** és színes **mosó barchettek** stb. fel vannak szerelve, — továbbá ajánlom az óriási nagy raktáromon levő **kaschemir-, atlasz- és selyem-paplanok, ág- és asztal-takarók, futó szőnyegek, csipke- és tunisz-függönyök, ingek, gallér és kézelők, nyakkendők,** valódi **rumburgi zsebkendők és harisnyák,** férfi- és női **trico-árukat.**

Hosszabb idő óta fennálló, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által jó hírnévnek örvendő üzletemben ezután a legnagyobb gondot fordítok, hogy a n. é. vevőközönség pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által teljes bizalommal nálam a szükségletet beszerezhesse.

Tisztelettel

ENGEL ADOLF.

Nagy raktár futó- és asztal-szőnyegekben.

Hirdetmény.

2189. sz. — A tornallyai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a rimaszombati takarékpénztár végrehajtónak **Kolmont János** és **társai** végrehajtást szenvedő elleni 240 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornallyai kir. járásbiróság) területén levő Abafala községben fekvő az abafalai 15. sz. tjkönyvben 79. és 87. hrsz. alatt foglalt, jelenleg Kosztúr József, Pál, Mária és kiskoru Kosztúr Ferencz nevének álló szántóföldre 660 koronában; az abafalai 26. sz. tjkönyvben A. I. 2-12. sorsz. alatt foglalt külbirtokból a Lukács Mária férj. Kolmont Jánosné $\frac{1}{12}$ -ed részben megillető jutalékra 1220 koronában és az abafalai 272. sz. tjkönyvben foglalt 16. hrszámú belsőbirtokból és azon épült 16. sz. alatti házból a Kolmont Jánosné sz. Lukács Mária $\frac{1}{12}$ -ed részben megillető jutalékra 408 kor. 34 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi november hó 19-ik napjának** délelőtti 9 órakor Abafala községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 66 korona, 122 korona és 40 korona 84 fillér készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tornallyán, 1900. évi szeptember hó 6-án.

A tornallyai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Gazda, kir. albiró helyett:

Feledy, kir. albiró.

Menyasszonyi kelengyék.

Nagy raktár lópokrócokban.

MÉRT

van annyi utánszat?

MERT

valódi Eisenstädter-féle

LINOLEUM padló-zománcz

a törv. bejegyzett „vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb fénymáz **puha padlóknak és konyhabateroknak** bemázolására.

Bejegyzett A **Linoleum padló-zománcz** egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig **főlülmulthatatlan.** A következő változatokban kapható: 1 sz. sárgás-barna, 2 sz. sötét-barna és 3 sz. mahagoni-barna. Nagy elterjedtségénél fogva

LINOLEUM padló-zománczunkat

különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánszatokkal hamisítják, miért is **kérjen mindenki kizárólag** csak **Eisenstädter-féle LINOLEUM padló-zománczot,** a törv. bejegyzett „**vaslovag**“ lovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
lakk- és festékgyára Bécs.

Főraktár:

Braun Zsigmond
vaskereskedése Rimaszombat.

12-12